ARMENIA, Journal en langue Arménienne, fondé à MARSEILLE en 1885.

ԱՐՄԷՆԻԱ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՑԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱՑԼԵՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ամբողջ 24րդ տարեշրջանի բաժնորդագինն է 20 ֆրանգ. Թիւրքիոյ և Պարսկաստանի համար 10 ֆրանգ, կանխիկ։ կարելի է նաև բաժնորդագրուիլ քանի ամսուան համար որ ուզուի, ամէն մէկ ամսականը է՛նք. (Թիւրքիոյ և Պարսկաստանի համար 1 ֆր.) հաշուելով։ Նամակ և իւր պէտք է ղրկել այս հասցէով. M. PORTOUKALIAN
Directeur du journal *Arménia*
MARSEILLE (France)

ԻՐ ՏԱՐՒՈՅ
ԹԻՒ 24

1909 ՅՈՒՆՎԱՐ 13 Դ.
(Հ. Տ. Դեկտեմբեր 31)

ԳԱՆԳԱՏՆԵՐ

Յոդուածագրութիւնը, երէկ հարկ համարի, համառօտելով և համաձայնութեամբ միայն կը հրատարակէ իրեն ղրկուած գրութիւնները։ Չտպուածները չեն վերադարձուիր։ Չհրատարակուած ձեռագրերները։
Յանուցմանք կընդունուին հայերէն և ֆրանսերէն լեզուով։
Յանուցման 1 միջակ գիրը 1 ասդիմակարժէ։ 1 գլխագիրը 2 ասդիմ։

Les annonces, en français et en arménien, sont reçues aux bureaux de la Rédaction : Rue Beaumont, 9.

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ԲԱԺՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ "ԱՐՄԷՆԻԱ,,Ի ԻՒ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆԻՆ

(1908 ՕԳՈՍՏՈՍ — 1909 ՅՈՒՆԻՍ)

Ամբողջ 24րդ տարեշրջանի բաժնորդագինն է 20 ֆրանգ (4 ոսկի արծաթի կամ 7 րուբլ և 50 կոպ. ռուսական) ամէն տեղի համար, ի բաց ահակ Թիւրքիան և Պարսկաստանը, ուրկից ղրկուի կէս բաժնորդագնով, այսինքն ամբողջ տարեշրջանին համար 10 ֆրանգ բաժնորդագնով։ կարելի է բաժնորդագրուիլ նաև քանի՛ ամսի համար որ ուզուի, ամսական 2 ֆրանգ (40 սէնթ=75 կոպ.) հաշուելով, կամ 1 ֆրանգ Թիւրքիոյ և Պարսկաստանի համար։

Յայտնի է արդէն թէ անոնք որ «Արմէնիայի Օժանդակ» արձանագրուած են մեր հրատարակած Օժանդակութեան կանոնագրին համեմատ, իրաւունք կունենան Արմէնիա տատնալու, քանի՛ անձի համար որ ուզեն, իրենց տացած լրագրի ծրարին մէջ դրուելով և կէս բաժնորդագնով, այսինքն ամբողջ տարեշրջանին համար 10 ֆրանգով կամ ամսական 1 ֆր.ով։ Կարելի է նաև Օժանդակի ՝ի շանակած բաժնորդի հասցէին ուղղակի ղրկել թերթը, 12½ ֆր. (2½ ոսկի) բաժնորդագնով։

Ամերիկայի Միացեալ-Նահանգներուն մէջ բնակողների դիւրութեան համար, կը նշանակենք «Արմէնիայի Օժանդակ»ներէն Տիար Մաղաք Պէրպէրեանի հասցէն, որուն կարելի է դիմել թէ՛ բաժնորդագրուելու և թէ՛ մեր հրատարակած տետրակները ու գիրքեր դիւրութեամբ ստանալու համար։ Ահա այդ հասցէն.

M. G. Berberian
220, Front str.
WORCESTER Mass.

Նոյնպէս Նիւ Եորքի, Նիւ Ճէրզիի Նահանգներուն մէջ և առանց մօտակայ տեղը գտնուողները կրնան դիմել «Արմէնիայի Օժանդակ»ներէն Տիար Տիգրան Միզրագճեանին որի հասցէն է

Dikran Mizrakjian
121 P. O. Box
WEST HOBOKEN N. J.

ՏՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Նոր տարի. 1909. — Նամակներ Թիւրքիահեն (Կ. Պոլիս. — Պէյրութ)։ — Նամակ Ռուսիահեն (Էջմիածինէն). — Ամեն. Իզմիրլեան պատրիարքի գոհունակութեան գիրը Մարսէյի հայ տիկիններին համար. — Հայեր ի Թիւրքիա. — Հայեր ի Ռուսիա. — Հայեր յԵգիպտոս. — Նուիրատուութիւն.— Թիւրքիահեն լուրեր.— Կրկտական խնդիրը. — Յանուցումներ։

ՆՈՐ ՏԱՐԻ. 1909

Նոր տարին մեր ընթերցողներուն կը չնորհաւորենք մենք ալ մեր ազգի մեծամասնութեան ընական երկիրներ ըլլալու սովորութեան համեմատ յունվար 1/14ին, քանի որ սովորութիւնները կախում կունենան ընդհանրապէս մեծամասնութեան ըմբռնումներէն քան թէ գիտական ճշմարտութիւններէն։ Բայց 2 չարաթի չափ առաջ կամ յետոյ, խնդիրն առոր վրայ չէ։ տեսնենք թէ ի՛նչպէս անցաւ վերջացած տարին և ի՛նչ կը կտակէ նոր սկսող 1909 տարիին։

Հին ժամանակները կը կարծէին ոգևորել հայ ժողովուրդը և մեծ ազգ մը դարձնել, իրեն ըսելով թէ մարդկային ազգի առաջին լեզուն հայերէնն է եղած. թէ Աստուած ևդեմական դրախտին մէջ Ադամին հետ հայերէն լեզուով խօսեցաւ և այլ այսպիսի առասպելներ։

Վերջին ժամանակներ ալ, մանաւանդ անցած տարիի կէսէն ի վեր երբ մամուլն ազատ հռչակուեցաւ Թիւրքիոյ մէջ ևս, հայ յեղափոխական գործունէութեան վրայ առասպելներ սկսան պատմուիլ և Թիւրքիոյ քաղաքներուն և գիւղերուն հայ միամիտ ժողովուրդներուն մէջ չրջան առին à la հնչակեան պոռոտախօսութիւններ որոնք միջազգային քաղաքականութեան և հայ ազգի ներկայ իսկական վիճակին վրդովիչաւէտ ծանօթ եղողներուն ծիծաղը միայն կրնային չարժել։ Ո՛չ ապաքէն նոյն իսկ Թիւրքերն ալ կըսէին թէ Հայերը ժողածաւալ ազգութիւն թափեցին որ Թիւրքիոյ Միութեան Սահմանադրութիւնն ունենար... Մինչ՛ Թիւրքերը կը վերագրէին Հայերուն այդպիսի պարծանք մը եթէ ճիշդ չլիներ... Եւ Հայերը կուրախանային և կը հպարտանային իրենց վերագրուած այդ պարծանքով։

Ժամանակ է որ ա՛լ մէկ կողմ թողունք մեր մանկական ունայնամտութիւնն ու փառասիրութիւնը գոռոզ առասպելներն ու երևակայական պարծանքները և փնտռենք ճշմարտութիւնը, բուն իրական ճշմարտութիւնը, որչափ ալ դառն ու ոչ պանծալի լինի մեզ համար։

Ճշմարտութիւնն այս է որ 300,000 Հայեր զոհ տալէ յետոյ՝ տակաւին մենք չենք հասկցած թէ ի՛նչ է յեղափոխութիւնը և կտորուած աւետնին ալ կըսենք թէ յեղափոխութիւն ըրինք։ Դեռ յեղափոխութիւն, կտորած, ապստամբութիւն, ինքնապաշտպանութիւն, ցոյց և այլ այսպիսի բառերի նշանակութիւններն ու տարբերութիւնները անգամ որոշ կերպով չենք ըմբռնած։

Ճշմարտութիւնն այս է որ մենք այս վերջին տարիներ այնչափ ուժասպառ եղած և աւելի յետ գնացած քան թէ յառաջ անցած էինք որ, ինչ որ կրնայինք ընել 15–20 տարիներ առաջ, ա՛լ անկարող դարձած էինք ընելու և նոյն իսկ ներկայ տնտեսական վարչութեամբ գոնէ հասմամասական ապատութիւն մը չպիտի կրնայինք վայելել եթէ մեզ աչակից չունենայինք երիտասարդ Թիւրքերը... Անարգանք մը չէ մեզ համար այս ճշմարտութիւնը խոստովանիլ ինչպէս որ երիտասարդ Թիւրքերն ալ անպատուութիւն մը չհամարեցին խոստովանիլ Հայերի կրած մեծ զոհողութիւնները, Թիւրքիոյ ազատութեան և տնտեսական վարչութեան հանրան իրենց առջև հարթելու համար։

Ճշմարտութիւնն այս է որ բռնապետական կառավարութեան մը ճընշման տակ մեր Թիւրքիոյ հայ հայրենակիցներուն մեծ մասն իրենց տնտեսական ապրուստի միակ աղբիւրը եղող առևտրական գործերը և քաղաքական խնդիրներուն մասին իրենց հասկցողութիւն տկարացեր էր որ մանկական միամտութեամբ հաւատք ընծայեցին «Մինաս Զերազ անգլիական մարտանաւ»ի մը առասպելին անգամ և առով խանդավառ ոգևորուեցան նոյն իսկ ժողովրդին առաջնորդելու պաշտօն ունեցող խմբագիրները...

Բայց 1908ի վերջին կիսամեակը դէմ այս մխիթարութիւնը բերաւ մեզ որ Թիւրքիոյ մէջ մամուլը արձակութեան գրաքննութեան չղթայներէն և ամէն մարդ կրնայ այժմ ազատօրէն յայտնել իր կարծիքները. ճանապարհորդութեան ազատութիւն տրուեցաւ որով հպատրգակցութեան և գաղթականներուն փոխանակութեան ու գարգացման դիւրութիւններ եղան և այլն։

Երանի՛ թէ մեր հայրենակիցներէն գիտնան օգտուիլ պանէ այս ձեռք բերուած համեմատական ազատութիւններէն և 1909 նոր թուականն աւելի արդիւնաւոր և երջանկաբեր դառնայ իրենց համար։ Ասոր համար բաւական չէ միայն ուրդան Համիտի մը, այս ինչ կամ այն ինչ անհատի մը բռնապետութենէն ազատուիլը. մանկանցու անհատի մը բռնութեան դէմ կռուելէն շատ աւելի դժուար և երկարատև կռիւը ամբողին ազգութեան, նախապաշարումներուն և մեր մէջ արմատացած թիւրիմացութիւններուն դէմ կռուիլ։ Տոկունութիւն և յարատև ա՛յժ՝ այս դժուարատար և երկարատև կռիւը ժողովներուն։

Մ. Փ

ՆԱՄԱԿ ԹԻՒՐԲԻԱԷՆ

Կ. Պոլիս, դեկ. 22/4 յունվար 09

Գերման կարևոր չաբաթական թերթի մը Կ. Պոլսոյ թղթակիցը որ երկար տարիներ պաշտօնական չրջանակներու հետ ժամէն յարաբերութեան մէջ գտնուած է, Կ. Պոլսոյ բնակչութեան մասին կը հրատարակէ հետևեալ չահեկան վիճակագրութիւնը որ Արմէնիայի ընթերցողներուն կը ներկայացնեմ։

Թուրքեր	420 000
Յոյներ	325 000
Հայեր	287 000
Օտարահպատակներ զանազան ազգութիւններէ	240 000
Հրեաներ	78 000
Արաբներ	40 000
Պարսիկներ	35 000
Քիւրտեր	30 000
Ալպանիացիք	21 000
Գնչուներ	15 000
Լապեր	12 000
Սև խապշիկներ	5 000
Համագումար	1, 508, 000

Ն. Գալոյեանի անունով հրատարակչութեան հրատարակութիւնները կարդալու հետաքրքրութիւնը ինձ մղեց դէպի Մոսկուայի հին ու նոր մասերը ընդգրկող մի ընդարձակ թաղամաս, ուր գտնուում է հրատարակչութեան շէնքը։ Ճանապարհին ինձ ուղեկցող ընկերը ինձ ասաց, որ այդ թաղամասում ապրում են գրողների մեծ մասը։ Ես ուզեցի տեսնել Ալեքսանդր Ֆադեևի տունը, որ ինձ ասացին, թէ գտնուում է Ն. Գալոյեանի անունով հրատարակչութեան շէնքի մօտ։ Ֆադեևի տունը գտնելը դժուար չեղաւ։ Ես ինձ ասացի, որ ինձ համար ամենից հետաքրքրականը Ֆադեևի տունն է։ Ես ուզում էի տեսնել, թէ ինչպիսի տուն ունի մի մարդ, որ ղեկավարում է Խորհրդային Միութեան գրողների միութիւնը

Ա. Ցարուբյանցը. Հայտնի է, որ Ռուսաստանի հողային օրենքները հնարավորություն են տալիս գյուղացիներին հողերը գնելու։ Ինչպե՞ս եք դուք պատկերացնում այդ գործընթացը։

Պ. Ղազարյանցը. Ռուսաստանի հողային օրենքները հնարավորություն են տալիս գյուղացիներին հողերը գնելու, սակայն գյուղացիները չունեն այդ հողերը գնելու միջոցներ։ Ես կարծում եմ, որ հողերը գնելու համար անհրաժեշտ է ստեղծել հատուկ հողային բանկ, որը գյուղացիներին կտրամադրի անհրաժեշտ գումարները։

Ա. Ցարուբյանցը. Ձեր կարծիքով ի՞նչ ձևով պետք է ստեղծվի այդ բանկը։

Պ. Ղազարյանցը. Ես կարծում եմ, որ այդ բանկը պետք է ստեղծվի պետական միջոցների հաշվին։

Ա. Ցարուբյանցը. Ձեր կարծիքով ի՞նչ ձևով պետք է կատարվի հողերի գնումը։

Պ. Ղազարյանցը. Ես կարծում եմ, որ հողերը պետք է գնվեն ոչ թե առանձին գյուղացիների, այլ ամբողջ գյուղական համայնքների կողմից։

Ա. Ցարուբյանցը. Ինչպե՞ս եք դուք պատկերացնում հողերի գնման գործընթացը։

Պ. Ղազարյանցը. Ես կարծում եմ, որ հողերը պետք է գնվեն ոչ թե առանձին գյուղացիների, այլ ամբողջ գյուղական համայնքների կողմից։

Ա. Ցարուբյանցը. Ձեր կարծիքով ի՞նչ ձևով պետք է կատարվի հողերի գնում

դրուեր են տուրքի փոխարէն ներքին գործերի նախարարը պատասխաներ է թէ այդպէսի բան մը պատահեր է, բայց ա՛յսկրկնուիր։

ՀԱՑԵՐ Ի ՌՈՒՍԻԱ

Ռուս կառավարութիւնը մի քանի ծանօթ գրագէտներ, ինչպէս ներսիսեան վարժարանի ուսուցիչ Գ. Խաժակ, բանասէղծ Յովհաննէս Թումանեան և այլն, ձերբակալելով բանտարկեր է։ Եղիշէ Չարենցի ալ բնակարանը ոստիկանութեան կողմէն խուզարկութեան ենթարկուեր է առանց բացակայութեան մէջոցին, բայց վտանգաւոր համարուած բան չէ գտնուեր։ Զգիացուիր թէ ինչն է նշած այս նոր խուզարկութիւններէ պատճառը։

— Թիֆլիսցի վաճառական հանգուցեալ եղոր Զօհրաբեան 170,000 րուբլի կտակեր է գանազան բարեգործական նպատակներու համար։ Այդ գումարէն 85,000ը յատկացուած է Դավրէժի մէջ Թեմական ազգային դպրոց մը հիմնելու։

ՀՈՑԵՐ ԵԳԻՊՏՈՍ

Վսեմ. Պօղոս Նուպար փաշա երբ Սեբոպաէն Սգիպտոս վերադարձեր է, առաջնորդարան հրաւիրել տուեր է 20ի չափ ծանօթ անձնաւորութիւններ, Դեր. Առաքնորդին նախագահութեամբ խորհրդակցելու համար որ հանգանակիչ յանձնաժողով մը կազմուի Հայաստանի կարօտեալներուն անհրաժեշտ օգնութիւն հասցնելու նպատակով։ Յանձնաժողովը կազմուեր է հետեւեալ կերպով. Նախագահ Պօղոս Նուպար փաշա. դեր Նախագահ Գրիգոր, եղիազան (Կրկնաւոր տ'էլի), գանձապետ Առաքել պէյ Նուպար և անդամներ Մ. Անդրանիկեան, Ս. Դաւիթեան, Հ. Ինալճեան, Մ. Ղազարոսեան, Վ. Մալէզեան, Տգր. Շահլեան, Կ. պէյ Շէրիմճեան, Մ. Սոսկեան, Հ. Քիմճեան և Տգր. Քէչէճեան։ Յանձնաժողովը 3 հրէշ բաժնուեր է. մէկը Հայերէ, միւսը Թիւրքերէ և երրորդն ալ օտարազգիներուն չրջանակին մէջ հանգանակութիւն պիտի կատարէ։ Պօղոս փաշա ինք 500 ոսկի տուեր է։

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒԹԻՒՆ

Ամերիկաի Միացեալ-Նահանգներու Մէնդ Լուիս քաղաքէն Տիար Մեսրոպ Մ. Կէոյեան նուիրեց 1 տարեկան Արմենիա վանի վարագայ վանքի վարժարանին։

— Սըմարանգէն (Հնդկաստան) Տիար Միքայէլեան նուիրեց 1 տարեկան Արմենիա Ալեքսանդրիաի «Տիգրան երկաթ Մուրճեան» ընթերցարանին։

ԹԻՒՐԲԻԱԼԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամերիկեան նաւատորմի հրամատար ծովակալը, որ իր հրաժանի տակ գտնուող 16 մարտանաւերով Զմիռն կը հասնի յնվ. 20/2 փետր.ին, յայտներ է Թիւրք կառավարութեան թէ սիրայօժար կընդունի որ 30 Թիւրք ծովային սպաներ իր մարտանաւերով ուղարկուին մինչև Ամերիկա։ Ն. Դուռը սիրով ընդուներ է այդ հրաւէր որպէսզի պիտի օգտուին Թիւրք սպաներ մարզուելու համար։ Հարիւրաման ոսկի ճանապարհածախք պիտի տայ Ն. Դուռը ամէն մէկ սպային։ Սուլդան Համիտի որդիներէն Փիւրհանէտտինն էֆէնտին որ ծովային սպայ է, փափաք յայտներ է ինք ալ մասնակցելու այդ ուղեւորութեան, միւս սպաներին պէս ծառայելով չոգհնաւին մէջ։

— Կրէտէի Յունաստանի հետ միացման դէմ բողոքելու համար մեծ միտինգ մը գումարուած է Կ. Պոլսի մէջ Սուլդան Ահմէտի հրապարակը, յնվ. 9ի չարաթ օր։ Երակոտ հրապարակախօսութիւններէ յետոյ, հոն խառնուած ուննդիրների ահագին բազմութիւնը թափօր կազմելով դիմեր է Այա Սոֆիայի մզկիթին հրապարակը, դատական նախարարութեան պաշտօնատան առջև։ Խարմրագոյն վարժարանների Թիւրք ուսանողներ, որոնք միացած էին միտինգին, ճանապարհին կերգէին հայրենասիրական երգեր որոնց մէջ յաճախ կը կրկնուէր այս յանկերգը. Ղազաեա հազըրըզ (սուրբ պատերազմին պատրաստ ենք)։

Դատական նախարարութեան պաշտօնարանի և Օսմանեան Երեսփոխանական խորհրդարանի, որ միևնոյն չէնքին մէջ է, բազմաթիւ պատուհաններէն հարիւրաւոր անձեր ծափերով կողմունէին ծովածաւալ բազմութեան։

Միտինգի կողմէն պատգամաւորութիւն մը գնաց Վերակոյտին և Երեսփոխանական ժողովին մատուցանել Կրէտէին Յունաստանի հետ միացման դէմ իրենց ձեռակերպած բողոքը։ Երեսփոխանական ժողովին նախագահ Ահմէտ Րիզա պէյ պատուհանէն պատասխանելով միտինգին մասնակցող բազմութեան ըսաւ թէ ժողովուրդը կրնայ վստահ լինել որ երես փոխանները այս նկատմամբ իրենց բաժնին ինկած պարտականութիւնը պիտի կատարեն։ Վերակոյտ ժողովի կողմէն ալ Ղազի Ահմէտ Մուխթար փաշան պատուհանէն չնորհակալութիւն յայտնեց միտինգը կազմակերպողների հայրենասիրութեանը և հաւատաց թէ Վերակոյտն ալ պիտի չանայ պաշտպանել ազգին ու երկրին իրաւունքները։ Թափօրն անկէ գնաց Բ. Դուռը, հետզհետէ աւելի ըստուարանալով բազմութիւնը. հոն ալ վարչապետ Քեամիլ փաշան եկաւ պետական խորհրդի պաշտօնատան դուռը և ըսաւ ժողովուրդին. «կարելի չէ որ կռիւն Յունաստանի հետ միանայ. կառավարութիւնն ալ բոլորովին համամիտ է ժողովրդի բաղձանքին. ա՛ղէն Յունաստանն ալ այդ միացումը չընդունիր եղեր. եթէ անոր այս խօսքը ստուտ չէ, ուրեմն ճիշդ է, Յունաստանի չահն ալ կը պահանջէ եղեր որ մեզ հետ համերաշխ լինի։» Վերուն վարչապետին ձայնը տակաւ լինելով, Կրէտէի երևելիներէն Ազիզ պէյ բարձրաձայն կը կրկնէր անոր ըսածը։ Միտինգի յանձնաժողովի անդամներն իրենց բողոքագրի մէկ պատճէնը Բ. Դրան ալ յանձնեցին և բազմութիւնը ցրուեցաւ։

— Վանի օսմանեան երեսփոխանները, Տիար Վահան Փափազեան և Թիմուրզաթ Թէվֆիք պէյ, յնվ. 9ին Վանէն մեկներ են, Ռուսիոյ ճանապարհով Կ. Պոլիս երթալու համար։

ԿՐԷՏԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Աթէնքի լրագիրները հանդարտութեամբ և չափաւոր ոճով մը կը հրատարակեն Կրէտէին Յունաստանի հետ միացման գէմ Կ. Պոլսի մէջ եղած ցոյցերն ու չարժուձևերը։ Կըսեն թէ կրէտական խընդիրը Կրէտէի պաշտպան մեծ տէրութիւններուն ձեռքը կը գտնուի և անոր լուծումը կախում չունի Կ. Պոլսէն, հետևաբար Կ. Պոլսի արդի յուզումը գործնական ելք մը չունենար։ Գալով Յունաստանի տպրանքներուն դէմ Թիւրքերի պոյքօթ հրատարակելուն, կըսեն թէ Յունաստանէն հպիւ թէ 6 միլիոն ֆրանգի տպրանք կը մտնէ Թիւրքիա մինչդեռ Թիւրքիան 16 միլիոնի տպրանք կը մղտնէ Յունաստան, հետևաբար պոյքօթն իր փոխադարձութիւնով Թիւրքիոյ աւելի ձեռս կը հասցուէ քան թէ Յունաստանին։

ՏՒՆՈՒՅՈՒՄՆԵՐ

ԲԱՑՈՒՄԱՄ Է 1909 ԹՈՒԻ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՀՈՎԻ

չարաթաթերթ

—

Զօրրորդ տարի

—

Բաժանորդագրութիւնը

Տարեկան . . . . . 4 ռուբլի.
Կէս տարուան . . 2 ռ. 50 կ.

ԱՂԱՒԻԿ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, Զի ԸՆԴՈՒՆՎՈՒՄ

Դիմել արտասահմանից՝ Rédaction «Hovive» · TIFLIS (Caucase-Russie):

Արմենիաի խմբագրատան մէջ ծախու գտնուած գիրքերի ժանրամասցուցակը հրատարակուած է Արմենիաի 17րդ չրջանի 38, 39 և 40 թիւերին մէջ։

Այդ թիւերէն յատկապէս աւելի տպած լինելով, պատրաստ ենք ձրիապէս ղրկել անոնց որոնք կը փափաքին մեր գրացուցակները ունենալ, եթէ գոնէ 50 սանթիմ ղրկելով գիրք ուզեն մեզնէ նախապէս. այդ ուզուած գրքի ծրարին մէջ դրուելով կը ղրկուին գրացուցակներն ալ։

Ծրարները ապահովագրուած (recommandé-registered) ստանալ ուզողները պէտք է որ ամեն մէկ ծրարի (մինչեւ 2 քիլօ) համար 25 սանթիմ ապահովագրութեան ծախքը վճարեն։

Ամեն երկրի փոստերը, քանի՛ սանթիմի համար ալ լինի, մանաւանդ փոստ կուտան մեզ վճարուելու համար Մարսէյլի մէջ։

Արմենիաի խմբագրատան մէջ ծախու կը գտնուին, ի միջի այլոց, և հետևեալ գիրքերն որոնց առջեւ նշանակուած գիներին մէջ հաշուուած է նաև ղրկելու փոստի ծախքը։

*
* *

ՇԷՔՍԻՐԻ ՀԱՄԼԷԴԸ

Շէքսիրի ՀԱՄԼԷԴԸ որ արեւմտեան աշխարհաբար լեզուով հայերէնի թարգմանած է քալ անգլիագէտ Տիար Գարեգին Բ. փափազեան, կարելի է ստանալ նաև Արմենիաի խմբագրատունէն։

Տպագրուած է վիէննաի Մխիթարեանց տպարանը, մաքուր թղթի վրայ և ունի մեծ ութածալ դիրքով 183+իդ երես։

Գինն է 2 ֆրանգ և 50 սանթիմ։

ՀԱՑ ԼՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱՑ (1794–1894) ՅՈՒԲԵԼԻՆԻ ՊԱՏԿԵՐԸ

Հայ ազգին մէջ լրագրի սկզբնաւորութեան դարադարձին առթով 1894 Թուականին հրատարակուած այս միածալ դիրքով և լուսատիպ (phototypique) չքեղ պատկերի մեծութիւնն է 50×35 հարիւրորդամէթր և տպուած է 70×45 հարիւրորդամէթր քարտոնի (carton) վրայ այլ և այլ բնագրով։ Մէջտեղը դրուած է հայ լրագրութեան հիմնադրին, Տ. Յարութիւն Քհնյ. Շմաւոնեանի, պատկերը և բոլորտիքը՝ 1894ին հայերէն լեզուով հրատարակուող բոլոր լրագիրները անոնց գրչէթէ ամենքի խմբագրապետներուն պատկերներովը։

Գինն է 4 ֆրանք. Ճանապարհածախքը մէկտեղ հաշուած. իսկ պարսկաստանի համար 2 ֆրանք և 50 սանթիմ։

*
* *

Գալէմքեարեան Հ. Գ. — Պատմութիւն Հայ լրագրութեան իւ սկզբանէ մինչև մեր ժամանակը. Հատոր Ա 1794–1860։ Մէկ լուսատիպ պատկերով։ Գինն է, ճանապարհածախքով մէկտեղ, 2 ֆր. և 50 սնթմ.։

Վերոգրեալ թէ՛ պատկերը և թէ՛ գիրքը կարելի է ստանալ Արմենիաի խմբագրատունէն, արժէքը կանխիկ ղրկելով։

ԺԴ

ՄԻ ՊՈՒԿՍԱՐ ՀԱՑՐԵՆԱՍԷՐ (ԶԱՔԱՐԻԱ ՍԹՈՌԱՆՈՎ)

ՏՐԱՆՍԵՐԷՆԷ ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ

ՏԻՐԱՑԻ ՓՈՓՈՂԱՃԱԼԵԱՆ

1894

1 ֆրանգ և 40 սանթիմ։

Տարածելու համար մեծ քանակութեամբ առնողներին 25 % զեղչ կ'լինի։

(Պարսկաստանի Հայերին համար 1 ֆրանգ է։)

Եղիազար Մուրատեան. Քննական պատմութիւն Արշակ Բ.ի և անոր պատերազմին։ (Հայոց պատմութեան մէկ կարևոր կէտին վրայ քննագատական տեսութիւն մ'է որի համար Մ. Ազգ. բէկեան գրած է թէ «Հեղինակին այդ ձեռնարկութիւնը պատիւ է բերում իրան և այն ազգին, որին պատկանում է պատմութիւնը»)։ 2 ֆր. 50

ԻՄ ՀԱՅՐԱՍՊԱՆ ԸՆԿԵՐՈՋ

(Կ. ՊՕԼՍՈՑ ՀԱՑՈՑ ԿԵԱՆՔԷՆ Ա ԻՆՈՒՐ ՄԻ ԻՐԱԿԱՆ ՎԷՊ)

ԳՐՅՈՑ ԱՂԱՂԱՓԻՈՅ

Այս հետաքրքրաշարժ գրուած կ'ներկայացնէ ընտանեկան տեսարանները մինչ ուր կը տեսնուի թէ անբարոյական մի հայր իւր տպակուած վարքուբարքով որչա՛փ չարիներու պատճառ դարձած է և վերջին վերջոյ ինք ալ իւր որդու ձեռքէ սպանուած և անհետացած է այլևս։ Գինն 1 ֆրանգ։

ԼՈՑՈՒ ՏԵՍԱԻ

ԲԱՑՖԻԻ

Խամսայի Մելիքութիւնները.
Ղարաբաղի Ատաղագիտը.
Գաղտնիքն Ղարաբաղի.

Մի մեծադիր հատորի մէջ ամփոփուած։

Գինն է 6 շիլին ճանապարհածախքով։ Հեղինակի միւս երկերը նոյնպէս պէտք է դիմել՝

Mme. Raffi
32, Richmond Gardens
Shepherd's Bush
London W. (England)

ՅՆՕՐՀՔ—ԽՄՐԱԳԻՐ

Ս. ՓԱՓԱԶԵԱՆՑ

ՄԱՐՍԷԼ

Հայերէն տպագրատ Ս. Փափազեան
Le Gérant: François CARRIÈRE
Marseille. — Imprimerie du Midi